

130 de ani de protecție profesională a plantelor în Bulgaria

Автор(и): Растителна защита
Дата: 14.01.2026 Брой: 1/2026

Tradițional, pe 16 ianuarie, Facultatea de Protecția Plantelor și Agroecologie a Universității Agrare din Plovdiv găzduiește Ziua Specialistului în Protecția Plantelor. Acest an este special, deoarece marchează cea de-a 130-a aniversare de la începutul activităților organizate de protecție a plantelor în Bulgaria. O istorie plină de provocări și dificultăți, a cărei misiune principală rămâne protejarea și păstrarea diversității speciilor vegetale în condiții ale unui mediu climatic și fitosanitar instabil și foarte dinamic.

Sărbătoarea sub motto-ul „Protejează plantele – păstrează viața” va avea loc în sala de curs renovată și modern echipată, Sala 7 a Universității Agrare din Plovdiv, care poartă numele primului decan al facultății – Prof. univ. dr. Dobri Burov.

Protecția plantelor este un factor cheie pentru dezvoltarea unei agriculturi moderne și durabile, competitive în mediul dinamic al schimbărilor climatice, economice și sociale continue. De-a lungul anilor, funcțiile sale au evoluat și, de la o soluție reglementată de combatere a unui dăunător specific al viței de vie, a preluat treptat sarcina responsabilă de a aborda provocări globale precum schimbările climatice, pierderea biodiversității și, mai presus de toate, menținerea stării de sănătate a plantelor, care stau la baza întregii vieți, a funcționării ecosistemelor și a securității alimentare.

La început a fost vița de vie...

În anul îndepărtat 1884 a apărut în Bulgaria filoxera – „ciuma viței de vie” – cea mai devastatoare calamitate care a lovit vreodată viticultura noastră. În câțiva ani, o mare parte din viile din regiunile Vidin, Lom, Vrața și altele au fost distruse. Calea filoxerei de la vest la est și apoi spre sud peste Munții Balcani era marcată cu fâșii de pânză roșie ridicate sus deasupra viilor bolnave. Acest „front” a măturat întreaga Bulgarie, iar de la 1.150.000 de decare de vii în 1897, suprafața a scăzut la 434.000 de decare în 1919. Apariția filoxerei a impus măsuri urgente: adoptarea „Legii privind măsurile împotriva infecției cu filoxeră (ciuma viței de vie) și pentru refacerea viilor devastate de aceasta” prin Decret al Țarului Ferdinand din 16 ianuarie 1896. Tocmai cu această lege a fost pus începutul oficial al luptei împotriva dăunătorilor plantelor și al activităților de protecție a plantelor în țara noastră.

Reglementarea activităților de protecție a plantelor în Bulgaria

Au urmat o serie de legi, care reglementează legal activitățile de protecție a plantelor în țară:

- Legea pentru îmbunătățirea producției agricole și protecția proprietății arabile – 1925, care reglementează măsurile de carantină pentru importul de produse agricole;
- În 1930 a fost adoptată prima lege independentă care guvernează protecția plantelor împotriva bolilor și dăunătorilor, iar prin Decretul nr. 21 al Țarului Boris III din 10.04.1933 a fost ratificată Convenția Internațională pentru Protecția Plantelor de la Roma din 1929.

De-a lungul anilor, nu a existat o structură centralizată care să desfășoare toate activitățile de protecție a plantelor din țară. În conformitate cu cerințele stabilite în Convenția Internațională pentru Protecția Plantelor de la Roma din 1951, în 1991 Marea Adunare Națională a ratificat Convenția Internațională și, prin acest act, a permis înființarea unui serviciu în conformitate cu standardele internaționale.

În virtutea Decretului Consiliului de Miniștri nr. 131 din 15 iulie 1992 și a Ordinului ulterior al Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare din 14 octombrie a aceluiași an, a fost înființată Serviciul Național de Protecție a Plantelor (SNPP). Adoptarea Legii protecției plantelor din 1997 și a actului suplimentar din 2001 confirmă și instituționalizează Serviciul ca unică autoritate de stat oficială pentru exercitarea funcțiilor de control și reglementare în domeniul protecției plantelor. Ca frontieră fitosanitară externă a UE, SNPP a depus eforturi pentru armonizarea legislației cu cea a Comunității în domenii precum testarea biologică și autorizarea produselor de protecție a plantelor, agricultura ecologică, controlul fitosanitar, Laboratorul Central pentru Controlul Pesticidelor și laboratoarele regionale pentru combaterea dăunătorilor.

În 2021 a fost înființată Agenția Bulgară pentru Siguranța Alimentelor (ABSA) ca unică autoritate de control al siguranței și calității alimentelor în Republica Bulgaria. Funcția sa principală este de a monitoriza respectarea cerințelor naționale și europene de control în domeniile:

- siguranța și calitatea alimentelor, suplimentele alimentare și băuturile;
- medicina veterinară și bunăstarea animalelor;
- protecția plantelor și îngrășămintele;
- controlul fitosanitar;
- controlul furajelor;
- controlul la frontieră al materiilor prime și produselor de origine vegetală și animală, și altele.

Conceptul de sănătate a plantelor ca viitor al protecției plantelor

În ultimul deceniu am fost martorii unei transformări profunde în înțelegerea protecției plantelor. Realizarea unui statut sanitar ridicat al producției vegetale într-un mediu climatic și fitosanitar instabil și foarte dinamic necesită o perspectivă diferită asupra protecției plantelor și o schimbare a focarului său din era controlului exclusiv chimic către Managementul Integrat al Dăunătorilor (MID). Aceasta este o abordare cuprinzătoare și ecologică a managementului dăunătorilor în sistemele agricole, care implică integrarea strategică a mai multor metode de control – practici culturale, biologice și chimice – pentru a menține populațiile de dăunători sub pragul de daună economică. Ca urmare, riscurile pentru mediu și sănătatea umană sunt minimizate. MID pune un accent deosebit pe măsurile preventive, monitorizarea și luarea deciziilor bazate pe praguri de daună stabilite.

Riscul real de reducere a terenurilor agricole, schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluarea planetei, precum și politica climatică nereușită urmată la nivel global, confruntă agricultori cu noi alegeri.

Directiva privind Monitorizarea Solului – pentru soluri mai sănătoase și mai reziliente în Europa

Protecția plantelor devine o componentă a conceptului mai larg de sănătate a plantelor, care cuprinde sănătatea solului în care este semănată sămânța, complexul de microorganisme și nutrienți din acel sol, caracteristicile seminței, inclusiv rezistența sau toleranța la boli și dăunători economic importanți, aplicarea noilor practici agricole în cultivarea culturilor, cum ar fi culturile intercalare, culturile capcană, fâșiile de plante înfloritoare, mulcirea și altele, care promovează organismele benefice și au un efect respingător sau suprimant asupra celor dăunători.

Protecția modernă a plantelor face parte din agricultura de precizie, care permite metode de monitorizare la distanță, instrumente inovatoare pentru gestionarea presiunii dăunătorilor și a bolilor, agenți de control biologic și grijă maximă pentru mediu.

Dezvoltarea capacității de expertiză necesare a specialiștilor bine pregătiți, care lucrează în strânsă cooperare cu oamenii de știință, învățământul universitar și organizațiile de ramură ale producătorilor, procesatorilor și comercianților, este un pas important în implementarea transformării protecției plantelor în țara noastră.

Cu ocazia sărbătorii profesionale a specialiștilor în protecția plantelor și a comemorării a 130 de ani de activități de protecție a plantelor în Bulgaria, pe 16 ianuarie 2026 la Universitatea Agrară – Plovdiv, va avea loc o sărbătoare sub motto-ul „**Protejează plantele – păstrează viața**”

conform următorului PROGRAM:

13:00 - 13:30 Înregistrare și cafea

13:30 - 14:00 Deschiderea oficială și cuvinte de bun venit

14:00 - 14:20 „130 de ani de protecție a plantelor în Bulgaria – o scurtă trecere în revistă istorică și tendințe actuale”, Prof. univ. dr. Olya Karadjova, Director Adjunct Executiv al ABSA

14:20 -14:40 „Competitivitatea agriculturii și asigurarea alimentelor de origine bulgărească – rolul protecției plantelor”, Neli Yordanova, Director General al Asociației Industriale Bulgare pentru Protecția Culturilor (ARIB)

14:40 - 15:00 „130 de ani de știință a protecției plantelor în Bulgaria”, Prof. univ. dr. Rumen Tomov, Decan al Facultății de Agronomie, Universitatea de Silvicultură, Sofia

15:00 - 15:20 „Urea cu inhibitori – o alternativă pentru rate reduse de fertilizare cu azot și fără alternativă pentru protecția mediului”, Tatyana Mihaylova, Director Executiv al Ekofol AD și membru al BARZ

15:20 - 15:40 "Metode integrate și biologice în protecția plantelor", Conf. univ. dr. Yordanka Kartalska, Decan al Facultății de Protecția Plantelor și Agroecologie a Universității Agrare, Plovdiv

15:40 - 15:50 Prezentare BARZ cu speaker Milko Yanev

15:50 - 16:10 „Prevenirea căpriorului rădăcinilor (*Capnodis tenebrionis* L.) în livezile ecologice și convenționale”, Bozhidar Petkov, Președintele Asociației Naționale pentru Protecția Biologică a Plantelor, Îngrășăminte Organice și Tehnologii Inovatoare, și Kristina Murdzhova, Director Executiv

<